

УДК 657

Панченко О.М.¹, Хмура В.В.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0514 НУ «Запорізька політехніка»

БАЛАНС ЯК ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА

Господарська діяльність – безперервний процес. Але для управління ресурсами нам необхідно чітко розуміти, що приносять нам ділові операції, чи відбувається приріст нашого добробуту або навпаки, чи існують загрози втратити наші кошти. Для контролю та порівняння отриманих доходів з понесеними витратами нам треба регулярно фіксувати інформацію щодо співставлення стану витрачених та одержаних ресурсів.

Одним з головніших інструментів отримання відповіді на питання: чи раціонально ми управляємо економічними ресурсами, є визначення фінансового стану на фіксовану дату.

Визначити фінансовий стан – це встановити наявний стан ресурсів, чи є всі необхідні ресурси, на яку суму, чи в достатній кількості, чи є серед ресурсів непотрібні або непридатні, чи є у нас борги за ресурси тощо. При розробці Робочий план рахунків доцільно керуватися такими принципами: легітимності (відповідність чинному законодавству); повноти охоплення господарських операцій; достатньої аналітичності відповідно до потреб управління; зручності та логічності побудови кодів субрахунків.

Існує багато визначень поняття «фінансовий стан». Тому слід розрізняти «фінансовий стан» як економічну категорію в бухгалтерському обліку та як комплексне поняття для цілей планування, аналізу та в аудиті.

Як комплексне поняття фінансовий стан – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості та результатів господарської діяльності підприємства.

З точки зору бухгалтерського обліку та звітності категорія відображає фіксацію інформації щодо стану Капіталу господарюючого суб'єкта на певну дату, яка відображає стан (наявність, розміщення) ресурсів підприємства (майна/ господарських засобів/ активів) та джерел їх походження.

Формою, яка відображає фінансовий стан підприємства є бухгалтерський Баланс, фінансовий звіт за формою 1.

Бухгалтерський баланс являє собою приклад застосування балансового методу відображення інформації. Балансовий метод відображення та узагальнення інформації призначений для відображення співвідношень, пропорцій двох груп взаємозалежних і урівноважених показників, підсумки яких повинні бути тотожними.

Баланс – це таблиця, в якій показники щодо ресурсів підприємства (майна/ господарських засобів/ активів) підприємства та джерел їх походження розміщені наступним чином: актив балансу - групування господарських засобів за їх розміщенням і призначенням - дорівнює його пасиву - джерелам формування господарських засобів.

Образний вираз цього методу – терези. Терези, споконвіку були символом віри та справедливості. Рівновага терезів - є балансовою рівновагою. Буквальний переклад з фр. balance означає саме «терези».

В міжнародній практиці є дві найважливіші форми подання Балансу:

- двостороння (горизонтальна) форма, за якою активи підприємства розміщуються ліворуч (Актив Балансу), а зобов'язання і власний капітал – праворуч (Пасив Балансу);

- одностороння (вертикальна) або послідовна форма, за якою послідовно, згори донизу, розміщуються актив і пасив балансу).

Бухгалтерські баланси, які використовують у практичній діяльності суб'єкта господарювання, класифікуються за різними ознаками, а саме:

- За часом складання;
- Джерелами складання;
- Характером відображеної діяльності;
- Об'єкту відображення;
- Обсягом інформації;
- Формату форми;
- Формі подання;
- Змістом інформації.

За способом «очищення» баланси поділяються на баланси-брутто і баланси-нетто.

Баланс-брутто - баланс, що включає в себе регулюючі статті ("Амортизація основних засобів", "Амортизація нематеріальних активів", Резерв сумнівних боргів, Несплачений капітал) за принципом побудови активних та пасивних рахунків.

Баланс-нетто скорегований на регулюючі статі. Зменшення основних статей Балансу на величину регулюючих статей називається очищенням Балансу.

В даний час в Україні діючою формою звітної форми 1 «Баланс», що характеризує фінансовий стан, є сальдовий баланс-нетто.

Баланс-брутто – представлений у Оборотно-сальдовій відомості по синтетичних рахунках. За кордоном такий баланс по залишках рахунків ще має назву - пробний баланс.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затверджений наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73 (зі змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>